خراسان
WWW.KHORASANNEWS.COM
• شنبه، ۱۳ اردیبهشت ۱۴۰۴
• شماره ۲۱۷۵۸
• ۵ ذی القعده ۱۴۴۶
• ۳ می ۲۰۲۵

خلیج طلایی فارس

خلیج فارس؛ شاهراه انرژی و تجارت جهانی و فرصتی کلیدی برای توسعه اقتصاد ایران به حساب می آید

دهم اردیبهشت ماه در هفته گذشته روز خلیج همیشه فارس بود، همین بهانه ای شد تا نگاهی تحلیلی به ظرفیت های اقتصادی این پهنه آبی استراتژیک بیندازیم؛ پهنه ای که نه تنها نقطه اتصال فرهنگ ها و تمدن ها در طول تاریخ بوده، بلکه امروزه به مثابه قلب تپنده انرژی، ترانزیت و اقتصاد دریامحور منطقه و جهان عمل می کند.

موقعیت ژئواکونومیکی بی بدیل خلیج فارس

خلیج فارس با گستره ای حدود ۲۳۳ هزار کیلومتر مربع، در جنوب غربی آسیا واقع شده و مرز دریایی هشت کشور منطقه را شکل می دهد. در کنار ذخایر عظیم نفت و گاز در خشکی و دریا، موقعیت جغرافیایی ممتاز این خلیج آن را به یکی از نقاط کانونی در تجارت جهانی تبدیل کرده است. به ویژه نزدیکی آن به تنگه هرمز به عنوان یکی از راهبردی ترین شاهراه های نفتی دنیا، اهمیت آن را دوچندان کرده است. روزانه بیش از ۲۰ میلیون بشکه نفت از این تنگه عبور می کند؛ یعنی حدود یک سوم نفت حمل شده جهان از طریق دریا.

خلیج فارس؛ شاهراه ترانزیت منطقه ای و بین المللی

با رشد تقاضای تجارت بین المللی، نقش ترانزیتی خلیج فارس بیش از پیش برجسته شده است. ایران با بهره گیری از بنادر جنوبی خود، حلقه واسط میان کشورهای آسیای مرکزی، قفقاز و اوراسیا با آب های آزاد جهان شده است. کریدور بین المللی شمال–جنوب (INSTC) که هند را از طریق بنادر ایرانی به روسیه و اروپا متصل می کند، به عنوان یکی از مهم ترین پروژه های ترانزیتی قرن شناخته می شود. همچنین، برنامه هایی برای فعال سازی کریدور شرق–غرب و ارتقاء موقعیت ایران در زنجیره حمل ونقل جهانی در جریان است. ظرفیت بالقوه ایران در اتصال بنادر خلیج فارس به شبکه ریلی و جاده ای داخلی، نقطه اتکایی برای تقویت نقش منطقه ای آن است.

سواحل مکران؛ فرصت بی نظیر توسعه برای ایران در مسیر کریدورهای بین المللی

سواحل مکران در جنوب شرقی ایران، به عنوان یکی از بکرترین و راهبردی ترین نواحی ساحلی کشور، به سرعت در حال تبدیل شدن به پیشران توسعه اقتصادی و ترانزیتی ایران است. این سواحل که از شرق بندر جاسک تا مرز پاکستان امتداد دارند، به دلیل نزدیکی به آب های آزاد اقیانوس هند و فاصله کوتاه تا کریدورهای تجاری بین المللی، در موقعیتی ژئواکونومیک کم نظیر قرار دارند. بندر چابهار، به عنوان مهم ترین بندر توسعه یافته در سواحل مکران، نقش کانونی در پروژه کریدور شمال–جنوب (INSTC) و نیز کریدور شرق–غرب

دارد. این بندر، تنها بندر اقیانوسی ایران است و ظرفیت تبدیل شدن به هاب منطقه ای ترانزیت کالا برای کشورهای آسیای میانه، افغانستان، هند و حتی روسیه را دارا است. توسعه این سواحل با تکیه بر اقتصاد دریا، صنایع شیلات، گردشگری ساحلی، تجارت دریایی و منطقه آزاد چابهار، می تواند محرک رشد اقتصادی در مناطق کمتر توسعه یافته شرق کشور شود. کارشناسان معتقدند با تکمیل زنجیره های حمل ونقل ریلی و جاده ای به موازات توسعه زیرساخت های بندری، مکران می تواند به یکی از مهم ترین مناطق اقتصادی آینده ایران تبدیل شود. به گفته مسئولان وزارت راه و شهرسازی، چابهار می تواند مکمل خلیج فارس در کریدورهای ترانزیتی آینده باشد، چرا که در شرایط بحران های ژئوپلیتیکی در تنگه هرمز، مسیر جایگزین مطمئن تری برای اتصال ایران به جهان خواهد بود.

اقتصاد دریا؛ فرصت مغفول در سیاست گذاری اقتصادی

خلیج فارس، تنها مسیر صادراتی ایران نیست؛ بلکه خود دارای ظرفیت های عظیم برای توسعه «اقتصاد دریا» است. از صنعت شیلات گرفته تا کشتیرانی، خدمات بندری، صنایع دریایی، گردشگری دریایی و انرژی های تجدیدپذیر، همگی فرصت هایی هستند که هنوز بهره برداری مؤثری از آن ها نشده است. برآوردها نشان می دهند که ظرفیت صادرات محصولات آبزی در ایران تا چند برابر وضع فعلی قابل افزایش است. همچنین، با توسعه بنادر گردشگری و مسیرهای دریایی مسافری بین جزایر جنوبی و کشورهای حاشیه خلیج فارس، می توان بخشی از درآمد ارزی غیرنفتی را از مسیر توریسم دریایی تأمین کرد.

انرژی و خلیج فارس؛ قلب تپنده ژئوپلیتیک نفت و گاز

خلیج فارس را باید نقطه ثقل انرژی جهان دانست. ایران، قطر، عربستان و امارات با ذخایر عظیم نفت و گاز، نقش محوری در عرضه انرژی دارند. میدان گازی مشترک پارس جنوبی / گنبد شمالی (بین ایران و قطر) به عنوان بزرگ ترین میدان گازی جهان، نمونه ای از این ظرفیت است. زیرساخت های صادرات گاز طبیعی مایع (LNG) در کشورهای عربی منطقه توسعه یافته اند و ایران نیز در تلاش برای ورود به این بازار است. همچنین، تنگه هرمز به عنوان گلوگاه حیاتی عبور نفت و گاز، به خلیج فارس وزنی فراتر از منطقه ای داده است. همانطور که در تصویر زیر مشخص است، خلیج فارس جزو غنی ترین مناطق از لحاظ ذخیره نفت و گاز است. (لکه های قرمز ذخایر گازی، لکه های سیاه ذخایر نفتی است)

خلیج فارس و کریدورهای جهانی آینده

با تغییر معادلات ژئوپلیتیکی جهان و کاهش وابستگی به کانال سوئز و دریای سرخ، خلیج فارس بیش از گذشته به عنوان درگاه جایگزین برای تجارت جهانی مطرح می شود. برنامه هایی همچون کریدور هند–ایران–روسیه، پروژه های اتصال ریلی چین به خاورمیانه و احیای مسیرهای تاریخی جاده ابریشم همگی به تقویت موقعیت خلیج فارس در زنجیره جهانی کالا کمک می کنند.

۳۰ درصد نفت دنیا از خلیج فارس می گذرد

خلیج فارس به عنوان یکی از مهم ترین گذرگاه های دریایی جهان، نقشی کلیدی در ترانزیت انرژی و کالا ایفا می کند. بر اساس برآوردهای بین المللی، روزانه بیش از ۲۰ میلیون بشکه نفت خام از طریق این پهنه آبی و تنگه هرمز به بازارهای جهانی صادر می شود؛ رقمی که معادل حدود ۳۰ درصد نفت حمل شده دریایی جهان است. افزون بر آن، کشورهایی نظیر قطر، امارات و ایران از طریق زیرساخت های بندری خلیج فارس، سالانه ده ها میلیون تن کالا را نیز به صورت صادرات، واردات و ترانزیت به مقاصد منطقه ای و جهانی جابه جا می کنند.

تخلیه و بارگیری ۹۰ میلیون تن کالا تنها در یک بندر خلیج فارس

سواحل جنوبی ایران در حاشیه خلیج فارس، از بندر خرمشهر تا بندر دیر، مجموعه ای از بنادر بزرگ و کوچک با کارکردهای متنوع اقتصادی را در خود جای داده اند. بندر شهید رجایی به عنوان بزرگ ترین بندر تجاری ایران، سهمی بالغ بر ۵۰ درصد از تخلیه و بارگیری کالاهای کشور را دارد و به عنوان نقطه کلیدی در کریدور شمال–جنوب محسوب می شود. بندر امام خمینی با ظرفیت بالا در حوزه کالاهای اساسی و بندر بوشهر با سابقه تاریخی خود، از دیگر قطب های مهم اقتصادی منطقه اند. در کنار این بنادر، مناطق آزاد تجاری همچون قشم، کیش و اروند نیز به عنوان پیشران های سرمایه گذاری خارجی، گردشگری و تجارت آزاد ایفای نقش می کنند. در ایران، بندر شهید رجایی در استان هرمزگان به عنوان بزرگ ترین بندر تجاری کشور، سالانه بیش از ۹۰ میلیون تن کالا را تخلیه و بارگیری می کند. بخش قابل توجهی از این حجم، مربوط به ترانزیت خارجی کالا به کشورهای آسیای میانه، قفقاز و روسیه است. این بندر نقش مهمی در کریدور شمال–جنوب ایفا می کند؛ مسیری که هند را از طریق ایران به بازارهای روسیه و اروپا متصل می سازد. کارشناسان اقتصادی معتقدند ظرفیت ترانزیتی خلیج فارس، به ویژه در بخش کالا، فراتر از وضعیت فعلی است و با توسعه زیرساخت های حمل ونقل ریلی و دریایی، ایران می تواند به هاب منطقه ای ترانزیت کالا تبدیل شود.

خلیج فارس با گستره ای حدود ۲۳۳ هزار کیلومتر مربع، در جنوب غربی آسیا واقع شده و مرز دریایی هشت کشور منطقه را شکل می دهد. در کنار ذخایر عظیم نفت و گاز در خشکی و دریا، موقعیت جغرافیایی ممتاز این خلیج آن را به یکی از نقاط کانونی در تجارت جهانی تبدیل کرده است

خلیج فارس؛ سرمایه ای ملی، فرصتی منطقه ای

خلیج فارس تنها یک پهنه آبی نیست، بلکه یک اَبَرصحنه اقتصادی، ترانزیتی و انرژی است که می تواند موتور محرک اقتصاد ملی ایران باشد. اما تحقق این ظرفیت، نیازمند سیاست گذاری یکپارچه، توسعه زیرساخت های بندری و لجستیکی، بهره گیری از دیپلماسی اقتصادی منطقه ای و جلب سرمایه گذاری در اقتصاد دریا است. لذا توجه به این واقعیت حیاتی است که اگرچه اهمیت ژئوپلیتیکی این منطقه همواره محل توجه بوده، اما فرصت های ژئواکونومیکی آن هنوز به نقطه شکوفایی نرسیده اند. آینده اقتصاد ایران، بیش از آن که در خشکی رقم بخورد، ممکن است در دل همین دریا نهفته باشد.

دیدگاه

صابر گل عنبری
info@khorasannews.com

تعویق مذاکرات و توئیت ترامپ!

وزرای خارجه عمان و ایران از تعویق مذاکرات دور چهارم در امروز شنبه در رم به دلایل لجستیکی و تدارکاتی خبر داده اند. در کنار آن هم مذاکرات امروز جمعه تهران و تروئیکای اروپایی نیز به زمان دیگری موکول شده است. در عین حال شبکه المیادین نزدیک به ایران به نقل از منابع ایرانی دلایل دیگری را برای تعویق مذاکرات اعلام کرده است؛ از جمله اعتراض به «مواضع متناقض» و تلاش آمریکا برای «تغییر چارچوب کلی و مورد توافق مذاکرات». اما اگر ادعای این منابع صحت داشته باشد و تعویق دور چهارم مذاکرات به پیشنهاد ایران بوده است، دلیلی نداشت وزارت خارجه دوشنبه گذشته اعلام کند که دور چهارم شنبه برگزار می شود. اما تمی بروس سخنگوی وزارت خارجه آمریکا دیروز گفته است: «هیچ گاه زمان و مکان حضور ایالات متحده در دور چهار مذاکرات تایید نشده بود.» این سخنان در ظاهر نشانگر تعویق مذاکرات به پیشنهاد آمریکاست، اما اگر ایران این درخواست را مطرح کرده باشد، اظهارات بروس می تواند واکنشی به آن با این مضمون باشد که آمریکا اساسا موافقت خود را درباره تاریخ دور چهارم بیان نکرده بود. حال اگر واقعا عوامل لجستیکی و فنی موجب تعویق مذاکرات شده است، پرسش مطرح درباره ماهیت آن هاست، آیا با تغییر و تحولات در دولت آمریکا و اخراج والتز از سمت مشاور امنیت ملی و احتمال جایگزینی ویتکاف مرتبط است یا اختلاف نظرها در کاخ سفید درباره ایران و ناخرسندی از روند مذاکرات یا آماده نبودن پاسخ و جمع بندی یکی از دو طرف در رابطه با مسائل مطرح شده در دور سوم مذاکرات، یا این که به فرض تعویق از جانب آمریکا این هم بخشی از سبک مذاکراتی ترامپ است که از مذاکره ابزار فشار بسازد و اعلام کند زمان را من تعیین می کنم یا.... آن چه شائبه وجود علل دیگری دستکم در کنار دلایل فنی احتمالی را مطرح می کند، توئیت تند دونالد ترامپ با عنوان «هشدار» است که در آن بر توقف فوری تمام خریدهای نفت یا محصولات پتروشیمی ایران تاکید و همچنین تهدید کرده است که «هر کشور یا شخصی که هر مقدار نفت یا محصولات پتروشیمی از ایران بخرد، بلافاصله مشمول تحریم های ثانویه خواهد شد.» آن چه واضح و مبرهن است این که مذاکرات در دور سوم خود که مهم تر از دو دور قبلی بود، وارد مسائل بسیار چالشی شد و به تبع آن هم اختلافات ظاهرا پررنگ بوده است. یک روز قبل از شروع دور سوم مذاکرات طی یادداشتی بیان شد که ممکن است وقفه ای در مذاکرات ایجاد شود که طرف آمریکایی در این مدت تلاش خواهد کرد فشار حداکثری را در ابعاد مختلف تشدید کند. توئیت هشدار آمیز ترامپ نیز احتمالا در همین راستاست. اساسا فارغ از این که شیوه مذاکراتی ترامپ کاربست حداکثری اهرم ها برای بالا بردن قدرت چانه زنی خود در گفت وگو هاست، فشار از ابزارهای چانه زنی در مذاکره به ویژه میان طرف های متخاصم و دشمن است و معمولا این طرف ها تلاش می کنند که در مقابل فشارهای یکدیگر تاب آوری داشته باشند و مانع نقد کردن آن ها در مذاکرات شوند. اینجا طرف آمریکایی از ابزار فشارهای سیاسی، رسانه ای و تهدیدهای نظامی به ویژه تشدید گسترده تحریم ها به خصوص از زمان شروع گفت وگوها برای ایجاد برگردان آن ها در صحنه مذاکرات استفاده می کند و دست خود را برای این کار باز می بیند و ترامپ نه در جریان مذاکرات و نه قبل از هر گونه توافق احتمالی فشار را کنار نخواهد گذاشت و حتی بعد از توافق هم در سطحی به کار خواهد گرفت. ابزار فشار طرف ایرانی نیز در حال حاضر در همان حوزه برنامه هسته ای است که از یک طرف، تقریبا در چنین شرایطی به دلایلی چندان دستان خود را برای تشدید گام های هسته ای خود از به کارگیری سانتریفیوژهای جدید گرفته تا «تهدید رسمی» به بازنگری در دکترین هسته ای و دفاعی خود باز نمی بیند و از دیگر سو نیز چه بسا با هدف مدیریت تنش با اروپا و آژانس بین المللی انرژی اتمی به ویژه در این بازه زمانی کوتاه، راه چاره را گفت وگو و نوعی همکاری برای حل برخی مسائل اختلافی ببیند تا مانع از فعال سازی مکانیسم ماشه در صورت به نتیجه نرسیدن مذاکرات در آینده نزدیک شود. در هر صورت، دور چهارم مذاکرات دیر یا زود برگزار می شود. با برگزاری این دور مشخص خواهد شد که دو طرف تا چه اندازه در جهت حل اختلافات و مسائل کلیدی حرکت می کنند. اما در نهایت احتمال منتهی شدن این روند پرفراز و نشیب به توافق هنوز بیشتر از عدم توافق است. در این میان هر اندازه بن بست در دیگر پرونده های مورد اهتمام ترامپ ادامه یابد، شانس توافق با ایران بیشتر می شود و عکس آن نیز موفقیت او در این پرونده ها ممکن است به سخت گیری بیشتر در مذاکرات با تهران برای دستیابی به توافقی بهتر و مطلوب خود بینجامد.

خاندان محترم فیصل
خانواده محترم سید ابراهیمی
با نهایت تاسف و تاثر درگذشت مادر گرامیتان ، بزرگ خاندان
حاجیه خانم اخوان فاطمی
را تسلیت عرض نموده و از ایزد منان برای ایشان رحمت
و برای بازماندگان صبر وسلامتی آرزومندیم.
علی شجاعی و بانو – احسان شجاعی و بانو
۱۲۲۹۳۷

تنها او باقیست
سرکار خانم مهندس بهنوش خسروانی مجد
جناب آقای مهندس بهزاد خسروانی مجد
جناب آقای مهندس فواد خسروانی مجد
خاندان محترم بهرامی فر
خاندان محترم خسروانی مجد
با کمال تاسف و تاثر مصیبت وارده را
صمیمانه تسلیت عرض می نماییم.
از خداوند منان برای آن مرحومه علو درجات و
برای بازماندگان صبر و شکیبایی خواستاریم.
حسینیون
۱۲۲۹۴۴

مرگ دسته گل خوشبوی مومن است

هرگزم نقش تو از لوح دل و جان نرود
به یاد
احمد هخامنش
که آموزگار عشق بود
دربیست و چهارمین سال دوری اش
خانواده هخامنش
۱۱۸۵۰۸

خانواده محترم فیصل
جناب آقایان مجید،
محمد سعید و محمد فیصل
با نهایت تاسف و تاثر درگذشت
مادر گرامیتان
را تسلیت عرض نموده ، از درگاه
ایزد منان غفران واسعه برای
آن مرحومه و صبر و شکیبایی
بازماندگان را مسئلت می نماییم .
شرکت ریبار
۱۲۲۸۶۹

خانواده های محترم
اخوان فاطمی و فیصل
جناب آقای مهندس عباس اخوان فاطمی
با نهایت تاسف و تاثر مصیبت
وارده را تسلیت عرض نموده ، از
درگاه ایزد منان غفران واسعه برای
آن مرحومه و صبر و شکیبایی
بازماندگان را مسئلت می نماییم .
شرکت ریبار
۱۲۲۸۵۱

مادرم، تو آن ترانه‌یی که جهان بی‌تو خاموش است
تو آن بهارِ همیشه‌ای، گرچه خاموش است
اولین سال درگذشت مادری دلسوز و فداکار
حاجیه خانم
پروین چرمچی زاده
را گرامی میداریم، روزهای بدون تو چه تلخ گذشت، گذر زمان هم مرحمی بر قلب و روح زخم خورده ما نبود. یاد و خاطره‌ات همچنان در قلب ما جاودان است،
روحت شاد و یادت گرامی
فرزندان
۱۲۲۶۴۷

سرکار خانم پوران اکبری
با نهایت تأسف و تأثر در گذشت پدر گرامیتان را به شما و خانواده محترم تسلیت عرض نموده، برای آن عزیز در گذشته علو درجات و برای بازماندگان از درگاه احدیت صبر و شکیبایی آرزومندیم .
هیئت مدیره – مدیر عامل و کارکنان شرکت سیمان زاوه تربت
۱۲۲۹۲۰

برتو باد صبر، که صبر دژی استوار است و عبادت اهل یقین

WWW.۳۷۰۱۰.IR
آسان ترین راه سفارش آگهی ترحیم و تسلیت
سفارش آنلاین
امکان ارسال عکس
دریافت فاکتور
استفاده از متن های پیشنهادی
تلفن تماس بخش پشتیبانی
۳۷۰۰۹۹۱۴